

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький ухвалила рішення про присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта на підставі прилюдного захисту дисертації Васютинської Єлени Артурівни «Розвиток освіти євреїв на Єлисаветградщині (друга половина XIX – початок XX століття)» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

«22» лютого 2024 року

Характеристика особистості здобувача.

Васютинська Єлена Артурівна народилася 25 листопада 1987 р. у м. Кіровоград.

У 2002 р. – закінчила 9 класів ЗОШ №4.

З 2002 по 2004 рр. – навчалася у філологічному класі Педагогічного ліцею при КДПУ ім. В. Винниченка, здобула повну загальну середню освіту.

З 2004 по 2008 рр. – навчалася у Кіровоградському державному педагогічному університеті імені В. Винниченка та здобула кваліфікацію бакалавра педагогічної освіти, вчителя російської мови і зарубіжної літератури основної школи.

У 2009 р. – закінчила Кіровоградський державний педагогічний університет імені В. Винниченка за спеціальністю «Російська англійська мови» та здобула кваліфікацію вчителя російської, англійської мов та зарубіжної літератури основної і старшої школи; та за спеціальністю «Російська мова»; здобула кваліфікацію магістра педагогічної освіти, викладача російської мови та зарубіжної літератури.

З 2009 по 2011 рр. – викладач англійської мови та зарубіжної літератури Кіровоградського інституту комерції.

З 2011 по 2015 рр. – викладач англійської мови та світової літератури КККЕіП ім. М. П. Сая.

З 2015 по 2017 рр. – вчитель англійської мови ЗОШ I-III ст. №7 ім. О. С. Пушкіна (м. Кропивницький).

З 2016 по 2018 рр. – викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін МАУП.

З 2017 по 2022 рр. – викладач кафедри української та російської мови Донецького національного медичного університету.

З 2019 по 2023 рр. – аспірантка Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

З 2022 по 2023 рр. – викладач кафедри іноземних мов Донецького державного університету внутрішніх справ.

З вересня 2023 р. – по теперішній час – старший викладач кафедри іноземних мов Донецького державного університету внутрішніх справ.

Мови: українська, англійська. Автор 11 наукових публікацій.

Дисертацію виконано у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький.

Науковий керівник – Філоненко Оксана Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Здобувач має 11 наукових публікацій за темою дисертації, з них 9 – одноосібні, 3-поміж яких: 4 статті – у наукових фахових виданнях України, 3 статті – у закордонних наукових виданнях (з них 1 стаття в науковому виданні, що входить до бази Web of Science Core Collection), 4 тези – у матеріалах науково-практичних конференцій.

1. Васютинська Є. Становлення та розвиток системи різних типів навчальних закладів для національних меншин на Єлисаветградщині у другій половині XIX – на початку XX століття. *Наукові записки*. Серія : Педагогічні науки. Кропивницький: ЦДПУ імені Володимира Винниченка, 2022. Вип. 207. С. 117–122. DOI : <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-207-113-118>

2. Васютинська Є. А. Розвиток єврейського шкільництва на Єлисаветградщині в другій половині XIX – на початку XX століття. *Педагогічні науки: теорія та практика*. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2023. № 2. С. 7–11. DOI : <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2023-2-01>

3. Васютинська Є. А. Розвиток освіти національних меншин на Єлисаветградщині у другій половині XIX – на початку XX століття: історіографічний аналіз проблеми. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 93. С. 30–34. DOI : <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.93.06>

4. Васютинська Є. А. Діяльність приватних єврейських навчальних закладів на Єлисаветградщині на початку XX століття. *Наукові записки*. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: ЦДУ імені Володимира Винниченка, 2023. Вип. 209. С. 117–122. DOI : <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-209-423-428>

5. Vasiutynska O. The organization of medical education in Elisavetgrad region in the second half of the XIX century. *Pedagogy and Education Management Review*, 2020. № 1. С. 21–27. DOI : <https://doi.org/10.36690/2733-2039-2020-1-21>

6. Filonenko O., Vasiutynska O. The features of the development of education in Elisavetgrad region in the second half of the XIX – the beginning of the XX century. *Pedagogy and Education Management Review*. 2020. № 2. С. 34–41. DOI: <https://doi.org/10.36690/2733-2039-2020-2-34>

7. Knysh I., Tiahur L., Ivanova V., Vasiutynska Y., Shovsh K. Features of training specialists using innovative approaches. *Amazonia Investiga*. 2023. 12(62). P. 230–239. DOI : <https://doi.org/10.34069/AI/2023.62.02.23> (Web of Science)

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

1. **Окольніча Тетяна Володимирівна**, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, без зауважень.

2. **Зеленська Людмила Дмитрівна**, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету історії і права Харківського національного

педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. На наше переконання, більш чіткого обґрунтування потребують хронологічні межі дослідження, а саме визначення нижньої і верхньої хронологічних меж із оперттям на особливості історичного поступу українських земель у період другої половини ХІХ – початку ХХ століття, зокрема Єлисаветградщини як самобутнього регіону.

2. Лакмусовим папірцем дисертації є висвітлення історіографії досліджуваної проблеми за трьома основними хронологічними періодами її вивчення: перший – (друга половина ХІХ ст. – 1917 р.), другий – (1917 р. – кінець 1980-х рр.) та третій – (з початку 1990-х рр. до теперішнього часу). Утім, на наш погляд, період 1917-1921 рр. вартувало розглянути окремо, зазначивши специфіку підходів дослідників до висвітлення питань освіти євреїв в умовах зародження й реалізації державотворчих процесів в українських землях, зокрема на Єлисаветградщині під час Української революції.

3. Науковому збагаченню дисертаційної праці сприяло б обґрунтування етапів розвитку освіти євреїв на Єлисаветградщині у період другої половини ХІХ – початку ХХ століття, оскільки визначені у п. 2.1 соціокільтурні передумови (чинники) й тенденції розвитку освіти євреїв в українських землях у досліджуваній період, а також представлена у п. 2.2 загальна характеристика розвитку освіти євреїв на Єлисаветградщині заклали для цього наукове підґрунтя.

4. У розділі 3, характеризуючи питання функціонування єврейського шкільництва на Єлисаветградщині в досліджуваній період, доцільно було зосередити увагу як на перевагах, так і труднощах (недоліках) в організації освіти євреїв у закладах різних типів і форм власності, аналізуючи навчальні плани, програми, підручники, рішення педагогічних і опікунських рад, правила внутрішнього розпорядку, а також спогади безпосередніх учасників освітнього процесу.

3. Роєнко Світлана Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. У дисертаційному дослідженні здійснено аналіз розвитку освіти євреїв на Єлисаветградщині. На нашу думку, робота значно виграла б, якби у вигляді таблиці було продемонстровано динаміку поширення закладів освіти для євреїв протягом досліджуваного періоду в окреслених територіальних межах. Таке представлення дало б можливість унаочнити кількісне та типологічне розмаїття навчальних закладів, де мали можливість здобути освіту діти з єврейських родин.

2. Вважаємо, що в ході розкриття особливостей становленням та розвитку закладів освіти для варто було предметніше показати вплив на цей процес законодавчих документів, що регулювали питання національних меншин, та простежити який вплив вони мали на поширення закладів освіти для євреїв в Єлисаветградському повіті.

3. Цінними, на наш погляд, є представлені у роботі таблиці, проте

авторці дисертаційної роботи варто було б зазначити назви таблиць та усунути певні неточності (табл. 2.2.2, табл. 2.2.3.)

4. Схвально оцінюючи представлені в дисертації додатки, водночас зазначимо, що їх варто було урізноманітнити, зокрема, подати навчальні плани, програми навчальних закладів, розклад уроків, переписку тощо.

4. Савченко Наталя Сергіївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка; надала позитивну рецензію із зауваженнями:

1. Враховуючи досвід діяльності єврейських навчальних закладів освіти Єлисаветградщини другої половини XIX – початку XX століття та з метою запобігання помилок на сучасному етапі розвитку єврейської освіти краю, у роботі варто було б сформулювати як позитивні, так і негативні тенденції розвитку єврейської освіти в краї.

2. Для більш наочного сприйняття матеріалу дисертації досліднику варто було б здійснити порівняльний аналіз (у вигляді таблиці) щодо змісту, форм, методів навчання та виховання у приватних та державних єврейських закладах освіти Єлисаветградщини досліджуваного періоду.

3. Автору також варто було б окреслити перспективи творчого використання педагогічно цінних ідей і досвіду єврейської освіти досліджуваного періоду в сучасних умовах.

5. Дубінка Микола Михайлович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка; надав позитивну рецензію із зауваженнями:

1. Варто уточнити, які саме архівні матеріали, дослідження краєзнавчого спрямування, що стосуються розвитку єврейської освіти на Єлисаветградщині досліджуваного періоду було введено до наукового обігу вперше.

2. Робота виграла б, аби дослідниця схарактеризувала досвід діяльності різних типів єврейських навчальних закладів Єлисаветградщини у порівнянні з іншими єврейськими навчальними закладами українських губерній досліджуваного періоду, акцентуючи увагу на спільних і специфічних ознаках.

3. З огляду на теоретичну та практичну значущість дисертації, висловлюємо побажання щодо висвітлення її результатів у вигляді навчально-методичного посібника.

Загальна оцінка роботи і висновок. Дисертаційне дослідження Васютинської Єлени Артурівни «Розвиток освіти євреїв на Єлисаветградщині (друга половина XIX – початок XX століття)» є актуальною, завершеною, самостійною та цілісною науковою працею.

Дисертація містить науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати. Результати дослідження опубліковані у наукових статтях, що є особистим науковим доробком здобувача. Обґрунтованість та достовірність отриманих наукових результатів дослідження забезпечено комплексом загальнонаукових та спеціально-наукових методів. Одержані результати дослідження можуть бути використані в освітньому процесі закладів вищої освіти.

За кількістю і рівнем публікацій, апробацією на наукових конференціях

дисертація на тему «Розвиток освіти євреїв на Єлисаветградщині (друга половина XIX – початок XX століття)» відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктор філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. № 44 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502), а її авторка – Васютинська Єлена Артурівна – на основі публічного захисту заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Результати голосування:

«За» – 5 членів ради

«Проти» – немає

«Утримались» – немає

На підставі прилюдного захисту, результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка присуджує Васютинській Єлені Артурівні ступінь доктора філософії у галузі знань 01 Освіта за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Голова
вченої ради

спеціалізованої

Тетяна ОКОЛЬНИЧА